

szébb lány az osztályban, ő fut a leggyorsabban, ő rajzol a legjobban, mindig ő bizonyul a legbátrabbnak, minden rejtélyre ő derít fényt, és végül neki sikerül erőszak nélkül megmentenie nagymamáját a tűzhaláltól is, a maskulin hőstörténetek (a fiúk csak a titkosrendőrség ostromáról nosztalgáznak és fegyverlázban égnek) egy jóval rokonszenvesebb alternatíváját megtestesítve. A regény tehát nem a cselekmény közegül szolgáló politikai helyzet sajátosságaira fókuszál, sokkal inkább a mindenkori kaland izgalmára, valamint az egyén és a hatalom viszonyának egyetemes mintázataira: azokra az etikai döntéshelyzetekre, melyekben újra és újra fel kell tenni a kérdést, hogy mit is jelent a bátorság, az igazságkeresés és a helyesen való cselekvés. Mindez azt is indokoltá tesz, hogy a már említett kettő mellett egy harmadik műfajt, az ifjúsági regényét is kapcsolatba hozzuk a *Máglya* által előhívott olvasási alakzatokkal, anélkül persze, hogy ennek a megnevezésnek bármiféle pejoratív mellékjelentést tulajdonítanánk. Nagyon jó lenne, ha a körülöttünk élő Emmák és Péterek ilyen történeteken *nevelődnének*.

„[E]gyszerre mindent látok, mindent és mindenkit, azt, hogy mi történik, és azt is, hogy mi fog történni, Emma vagyok, de Réka is vagyok, belátom az egész nagy főteret, minden sarkát, minden darabját. Amit Réka lát, azt én is látom, amit Réka hall, azt én is hallom, amit Réka tud, azt én is tudom.” (440) – olvassuk Emma tudatfolyamát az utolsó oldalakon. Az állítólagos besúgókra halált kiáltó, csalódottságát erőszakba fojtó tömeg közepén ő a múlt évi sortűz egyik áldozatának hangját hallja meg, Rékáét, aki „nem ezért” halt meg. Ez a nagymamától tanult büvös átlényegülés, az empátia maximuma: egy olyan erőé, ami a bűnbakkeresésnél jóval erősebben össze tudna kovácsolni egy közösséget. Hogy ehhez mágiára volna szükség, vagy elég lenne hozzá a szeretet, azt persze a könyv elolvasása után sem tudtam eldönteni.

IVAN GRUBANOV: UNITED DEAD NATIONS